గృహిణీపదమ్

౧

'ఆవిడె...మరే...ఆ అమ్మాయి పేరు లీలావతి...'

'ఏ అమ్మాయి?'

ఆ...అమ్మాయే ... ఆ అబ్బాయి లేడూ ... వాళ్ళ అమ్మ...'

'వాళ్ళ నాన్న పేరు...'

'నాన్నే...'

'ఒళ్లు దగ్గర పెట్టుకుని జవాబు చెప్పు ... చదవకుండా ఇష్టంవచ్చినట్టు వాగుతావేం...'

'చెపుతానుండుమరి...అతడు రాజ్యము...ఊహు... అప్పుడు దేవతలందరూ...ఉహు...ఊఁ...ఇదిగో ఆయన పేరు హిరణ్యకశిపుడు...ఎబ్బే, ఏం పేరు...'

'ఏం...'

'లేకపోతే ఆ పేరేమిటి...అందరూ వెక్కిరించరూ... హిరణ్యా...బలే...బలేపేరు...'

'నీ పేరు మహాబాగుందిలే...'

'బాగా లేదూ?...ఆ అబ్బాయిపేరు చూడు ప్రహ్లాదుడుట...అంతకన్న నాపేరే బాగుంది...'

'సరేకాని, ఆవిడపేరు లీలావతి కాదు...'

'పోనీ'

'అదికాదు...నీ పుస్తకంలో తప్పువ్రాశేరు. అసలు పేరు దత్త...'

'ఆ...మరీ బాగుంది...దత్తేమిటి. దత్తా గిత్తాను...'

'నేను చెప్పినట్టుగా చదువు...తెలిసిందా.'

'మరి పంతులు కొట్టడూ.'

'మీ పంతులకి అసలు వచ్చూ...'

'రాకపోతే ఏం...కొట్టకూడదూ?'

'నీవు సరిగా చదవకపోతే నేనూ కొడతాను...'

'కొట్టు మరి...మామయ్య నడుగుతా నుండు...' పోనీ మా పంతుల్ని కొట్టరాదూ...అలా చెప్పొద్దని...'

'అసలు పుస్తకం వ్రాసినవాడికే ఓ జెల్లా యిస్తే బాగుంటుంది.'

'నన్ను మటుకు వద్దమ్మా...ఎవరినన్నా కొట్టు...ఆ అమ్మాయిపేరు ఏమైతే నాకేం...పోని, ఆవిడ వాళ్ళ అమ్మేనా...'

'ఆ...కాని పేరు లీలావతి కాదు... దత్త...'

'మరి ఇందులో ఈలా ఉందే...'

'తప్పని చెప్పడంలా...'

'నిజంగా?'

'ఆ...'

'అయితే నే నీ పుస్తకం చదవను...'

అని విసిరిపారేసాడు పుస్తకాన్ని బాబు ... ఏదో ఆలోచించుకుంటూ ఆ నాటకమంతా గమనించకుండా, పర ధ్యానంగా లోపలికి వస్తున్నాడు నెమ్మదిగా ఆయన. ఆ గ్రంథరాజం...మాక్మిలన్ రెండోవాచకం...తిన్నగా పోయి మ్మఖానికి తగిలి చేసిన తప్పు క్షమించమని కాళ్ళమీద పడిపోయింది, దెబ్బ తగలకపోయినా, ఆ తాకుడుకి తెలివి వచ్చింది ఆయనకి: తా నెక్కడ ఉన్నదీ గ్రహించగల మామూలు ధోరణిలోకి వచ్చాడు...ఆలోచనలన్నీ చాలిం చాడు.

'ఏమిటీ అల్లరి బాబూ.'

'నే నిది చదువను మామయ్యా; యిందులో అన్నీ తప్పులుట.'

'ఎవ రన్నారు?'

బాబు, 'ఆమే' అని సైగచేశాడు. ఆయన నవ్వి...

'నీ చదువంతా వాడి కెందుకూ...అసలు ధోరణి చెడ గొట్టబోకు' అన్నాడు ఆమెతో...

'తప్పులు చదువుతూంటే చూస్తూ ఊరుకోలేను. నేను నిజంగా ఎందుకని ఊరుకుంటున్నాను కాని, ఈలాటివి వ్రాసేవాళ్ళని, అచ్చువేసేవాళ్ళని, చదివించేవాళ్ళనీ...'

'పోనిద్దూ... ఇంతకూ అసలు కథ ఏమిటి'

ఆమె, బాబూ ఎవరికి తోచినట్టు వారు చెప్పారు. ఆయన అంతా విని, మళ్లా నవ్వి.

'నీవుమాత్రం ఆ యీడున ఆలాగే చదువుకో లేదు... వాడికీ కాస్త తెలివి వచ్చిన తరువాత... తెలుస్తుంది... ఇంత చిన్నతనంలో, నీ చదువంతా వాడికి ఏలా అబ్బుతుంది?' అన్నాడు.

'చాల్లేంపి...మీరు యీలాటి తీర్పులు బాగా తీరుస్తారు...' 'అవధాన్లగారేంచేస్తున్నారంటే తప్పువ్రాయనూ, దిద్దనూ; ఆయన భార్య ఏం చేస్తూందంటే ఒలుకబోయనూ, ఎత్తుకోనూ...' అన్నట్లు ముందు తప్పులు చదవడం తరువాత దిద్దుకోడం, ఇదేనా జీవితంలో చేసేపని...'

'ఏమిటో, మన జీవిత మెంత...మనం చేసే పనెంత...'

'మళ్లా మొదలా. మాట్లాడితే వేదాంత మేనా...'

'అవును నీకు నచ్చదు...కవయిత్రివి కనుక...'

—బాబు సావకాశంగా అన్నీ ఆలకిస్తున్నాడు... ఆ మాట వినేటప్పటికల్లా బిగ్గరగా నవ్వి...

'కవిత్రి...కవిత్రి ఏమిటి మామయ్యా జాపత్రి...' అన్నాడు...

ఆమెకు ఓమాదిరిగా కోపం వచ్చేసింది: కొంచెం చిడిముడిపాటుతో :

'మీ వేదాంతం నా కవిత్వం...అందుకనే మన గోష్ఠి ఈలా ఉంది' అని రుసరుసలాడుతూ అక్కడనుంచి వెళ్ళిపోయింది.

◆ ◆ ◆ ◆

ఇదుగో...

ఓయ్...

నిన్నే...

పలకవేం...

వినబడటంలా...

ఏం చేస్తున్నావ్...

ఎక్కడున్నావ్...

ఓమారి ఈలావస్తావ్...

...ఎన్నిరకాల పిలవడానికి వీలవుతుందో అన్నివిధాల పిలిచి చూసాడు: ఓ సంబోధనకన్నా, లోపలనుంచి...'ఆఁ... వచ్చే'ననిగాని, పోనీ వినిపించుకున్నట్లు జవాబుకాని రాలేదు: పిలిచి, పిలిచి, నాలుగైదు నిమిషాలు నిదానించి చూశాడు. రాలేదు. ఇక ఇది పనికాదనుకుని, దగ్గర బల్లమీది కేస్ లోంచి ఫిడేలు తీసి, కమాన్ దబాయించి పట్టుకుని ఎగుడు దిగుడుగా రెండు మూడుసార్లు తీగెలమీంచి లాగాడు: ఓతీగె తెగింది: అంత ఉత్సాహంతో మరీజోరుగా వాయించడం మొదలుపెట్టాడు. కర్ణారుంతుదంగా, 'విరిబోణి' ధాయిలో, భైరవిరాగాన్ని భయపెట్టే కొన్ని వింతగమకవిశేషాలు

వాటంత టవి ఉదయించి, నానాగందరగోళం చేసేస్తున్నాయి...
ఆయన ఇంకా ఆలాగే వాయిస్తున్నాడు...

'...బాగా నేడుంది... ఆనాటి కానాడు మరీ వస్తూం దేం...'

'ఏమిటి?'

'...చిన్నతనం'

'ఎంత పిలిచినా పలుకకపోతే ఏం చేయమన్నావు?'

'ఏం చేయమన్నాను...ఫిడేలు పాడుచేసి, పనికి రాకుండా చేయమన్నాను...చాల్లెండీ...మరీ నేర్చుకుంటు న్నారు...'

'నీవు రాకపోతే కోపం వచ్చిందేమో ననుకున్నాను.'

'అప్పుడు కాదు, ఇప్పుడు నిజంగానే వచ్చింది...ఏదో ఆలోచించుకుంటూ ఉంటే, ఇంతలో ఏం మునుగుకుపోతూందని ఆలా నిలువనీయకుండా పిలువడం...అంతపనుంటే, మీరే లోపలికి రాకూడదేం...'

'నా కంతమాత్రం ఆలోచన తోచిందికాదు...సరేలే, పోనీ వెళ్లు...ఏమీ లేదు...'

'మరి ఎందుకు పిలిచారు...'

'... రెండంకాలుమాత్రం మిగిలిపోయినాయికాదు నిన్న...ఇవాళ చదివేసేద్దాం...శాకుంతలం పట్టుకునిరా...'

'మన మిద్దరం కలిసి చదువుతూంటే కుదరడంలేదు. నేను విడిగా చదువుకుంటాలెండి...'

౨

'మొగవాళ్ళు...ఛీ...వట్టి పశువులు...'

అన్నది ఆమె చదువుతూన్న సంచిక విసిరిపుచ్చుకుని పారవేసి, చివాలున కుర్చీలోంచి లేస్తూ...

ఆయన ఏమీ మాారాడకుండా తెల్లబోతూ ఆమె వంక చూశాడు.

'కానీ...ఎన్నాళ్లు ఏలుతారో చూద్దాం...ఇంత పొగరా...వివేక ముండోద్దూ...'

ఆయన ఆలాగే చూస్తూన్నాడు రెప్ప వేయకుండా.

'ఏం..ఆలా చూస్తారేం...మీకు సంతోషమేగా.'

ఆయనకు ఆ ధూకుడు ఏమాత్రం అర్థం కావడం లేదు... ఏమీ అనకుండా ఊరుకున్నా ఆమె శాంతించేటట్టు లేదు... కోపకారణం ఏమిటో అసలు తెలియదు. ఏ మనడానికీ తోచక నెమ్మదిగా...

'కాఫీ చల్లారిపోవడం లేదూ!...' అని ఆమెవైపు చూడకుండా ముఖం తిప్పుకున్నాడు...

'పోనీండి...ఇవన్నీ చూస్తూంటే నాకు కడుపు ఇదివరకే నిండిపోయింది. నావంతూ, మీవంతూ మీరే త్రాగేసేయండి.'

ఆయన త్రాగబోయినాడు...

'మీకేం...నేనెంత వేదన పడుతూంటే మాత్రం మీకేం...నాకు తోడా, నీడా ఎవరున్నారు దగ్గర నన్నాద

రించేందుకు ? నామీద మీకు ఎందుకు జాలి ఉంటుంది ? ఓ. అమ్మ కన్నబిడ్డను...పరాయిదాన్ని నేనేమైతే మాత్రం మీ కేం...'

'ఆలా గేం'...అన్నాడు ఆయన చిరునవ్వుతో.

'ఇంకా ఆలా గేం అంటారు!...మీజాతంతా అంతే... విశ్వాసఘాతకులు...నమ్మించి గొంతుకోస్తారు...ఛీ...వాళ్లను ఎన్నటికీ నమ్మకూడదు...'

ఈ చదువంతా అగమ్యగోచరంగా ఉంది : ఇదివరలో ఎన్నడన్నా కసరినా, విసిరికొట్టినా, ఆ సత్కారాలన్నీ తనకే: ఇప్పటి ధోరణి చూడగా జాతిఅంతకూ తిప్పలు వచ్చినవి. లోకంలో ఉన్నయావన్మంది మొగవాళ్ళూ ఆమె యెడల ఏం అపరాధం చేశారో !

'మరి పెళ్లి చేసుకోవచ్చేం ?'

ఆమె మరీ రేగింది.

'మళ్లా అక్కడా మోసమే: మానాన్న చేశాడు ఇదంతా... ఆయనకుకూడా అభిమానమే...ఏమీ తెలియనప్పుడు మోసం చేశారు...నేనా...నేనైతేనా...నాకే అప్పటికి బుద్ధి తెలిసిఉంటేనా...పెళ్లికొడుక నేవాడు కళ్లబడేనా అంటే, దిమ్మతిరిగిపోయేటట్టు ఓ జెల్లా ఇచ్చేసేదాన్ని...'

'ఆలాగైతే...మరి...'

'మరి లేదు గిరి లేదు...మీ మొగవాళ్ల నే పెళ్లిచేసుకోవాలని ఏశాస్త్రంలో ఉంది. ఆడవాళ్లని మోసగించి వలలో

వేసుకునేందుకు మొగవాళ్లందరూ మొనగాళ్ళే... తెలియక మోసపోతున్నారు. కాని... తెలిస్తే ఏ మానుషమున్న ఆడది... మొగవాణ్ణి పెళ్లిచేసుకునేందుకు వప్పుకుంటుంది... నా ఇష్టంమీదనే వదిలిపెడితేనా...మా మామయ్య కూతురు కామాక్షిని పెళ్లి చేసుకునేదాన్ని...హాయిగా ఎంతో అన్యోన్యంగా ఉండేవాళ్లం...'

ఆయన నెమ్మదిగా, మాటకు అడ్డంవచ్చి -

'నిజమే... నేనూ ఏదో ఆడపిల్లను వరించడం మానేసి, మా మేనత్తకొడుకును చేసుకున్నట్లయితే బాగుండేది: ఇద్దరం సైకిళ్లెక్కి తిరుగుతూ. సినీమాలకి వెళుతూ, మరీ హాయిగా ఉండేవాళ్ళం' అన్నాడు.

ఆమె ఓ క్షణం నిదానించి ఆయనవంక చూసి పకపక నవ్వింది...ఆయన చిరునవ్వుతో ఊరుకున్నాడు...

కాని అంతటితో అణగలేదు...ఆ ప్రసన్నభావం రవంతసేపుమాత్రం కనుపించింది...మళ్ళా బొమలు ముడి పడుతున్నవి. ముఖం జేవురిస్తూన్నది...

'చాల్లెండి...మీ మాయలూ మీరూను...నన్ను మర పించాలని చూస్తున్నారా...నేనా...నా కసి ఎన్నటికైనా తీర్చుకుంటాను.'

ఇక నిదానించలేకపోయినా డాయన...

'ఎందుకు ఈ గల్లంతు...ఎవరేం చేశారు...'

అని సరసంగానే ప్రశ్నించాడు...

'మీరే చూడండి...మీ కళ్లు చల్లబడతవి...' అని సంచిక తీసుకువచ్చి — ఆయనమీదకు విసిరివేసినట్లుగా అందిచ్చింది...

ఆయన అందుకుని మెదలకుండా ఊరుకున్నాడు.

'చూడరేం మరి.'

'ఏమిటి...'

'నా మొగం...'

ఆయన ఆమెవంక అమాయకంగా చూశాడు...

'మీకంతా వేళాకోళంగా ఉంది...'

'కాదుగాని...విషయ మేమిటో చెపుదూ. ఎందుకీ రాద్ధాంతమంతా...'

'అడ్డమయినవాళ్ళ కథలూ, పద్యాలూ ... పనికి మాలిన వ్యాసాలూ, ఇవన్నీ వేయవచ్చునుగాని, నా కథకు మాత్రం చోటులేదుకాబోలు ఇందులో...'

ఆయన కాస్త తెప్పరిల్లాడు...

'అదా సంగతి! ... అయినా తిన్నగా మరోమారి చూడు...నీవు పంపిస్తే వేయకుండా ఉంటారా?'

'ఎన్నిమార్లు చూడను ... నాకేమైనా...మతిబోయిం దనుకున్నారా ... ఈలాటి చేతగానివాళ్లు ... కథ పంపమని వేధించుకు తినడమెందుకూ .. రెండు ఉత్తరాలు వచ్చిన తరువాతనే, పోనీకదా అని పంపించాను.'

'ఆలస్యంగా అందిందేమో...ఏదైనా ఆలాటి ఆటంకం ఉంటేనేగాని వేయకుండామానరే...అయినా ఉత్తరమన్నా

వ్రాస్తారు కాదూ ... సంగతి తెలియకుండా ఎందు కింత తొందర ?'

'వాళ్ల కేం...ఉత్తరం వ్రాస్తారూ? ఆమాత్రం మర్యాద కూడా తెలుసూ?'

'పోనీ యీమారు పడకపోతేమాత్రమేం ? నీ గార వానికి లోటా ?'

'ఆ సంగతి మీ కేం తెలుసు ... అయినా మీ కిది అంతా నవ్వుగా ఉంటుంది...కానీండీ...ఎన్నటికైనా నేనే గెలుస్తాను...'

లోపలనుంచి 'మామయ్యా' అని బాబు కేక వేశాడు. సందు చిక్కిందే వ్యవధానంగా ఆయన తప్పించుకుని లోపలకు వెళ్లిపోయినాడు. ఆమె వెనుకనుంచి సణుగుతూనే ఉంది.

వెంటనే, బాబూ, ఆయన తిరిగి వచ్చారు...ఆయన ఈసారి నిర్భయంగా ఆమెను చూసి నవ్వేశాడు ... బాబు, మోసుకువచ్చిన పుస్తకాన్ని క్రిందపడేసి తానుకూడా, అర్థం తెలియకుండానే నవ్వడం మొదలుపెట్టాడు...

ఆమె ఆశ్చర్యపడ్డది...

'నీవు చూసినసంచిక పాతది. ఏలా వచ్చిందో పొర బాటున మరి...ఇవాళ...ఇదిగో ఇంకొకటి వచ్చింది చూడు... ఇందులో ఉందేమో'

అన్నాడాయన.

ఆమె చెంగున ముందుకు దుమికి, ఆ సంచిక తీసు

కున్నది: గబగబ పేజీలు తిరుగవేసి, మధ్యలో ఎక్కడనో తీసి, నవ్వుమొగంతో చదవడం మొదలుపెట్టింది...

'ఉన్నదా' అన్నా డాయన.

ఆమె తల ఊపింది...

'అమ్మ! బ్రతికిపోయాం అందరమూను!' అని తనలో తాను ఆమెకు వినబడేటట్టుగానే అనుకున్నా డాయన....

ఆమె కొంచెంసేపు ఏం మాట్లాడకుండా ఉండి, మళ్లా కోపంగా...చూడండి...వీళ్ళ దేం ముంచుకుపోయిందో ...అడ్డమయిన కథలకీ చిత్రాలు వేయించి, నా ఒక్కదానికే మానేశారు...వీళ్లు...'

ఆయన ఇక అక్కడ నిలువలేదు...

3

'ఆహా...ఎంత చక్కగా అన్నాడో మహానుభావుడు ...ఈ మాదిరివి చదివినతరువాత...మళ్లా ఏం మొగం పెట్టుకుని బయలుదేరుతారో కవులమంటూ? ... అయినా ... భావంలో బడాయి...కాగితంమీద పరాయి...ఖరాబు కవిత్వమూ యెను ఇప్పటి రకా లందరిదీని!'

'ఒక్క పద్యం...ఒక్క పాదం చివరికి...ఇంత చక్కగా వ్రాస్తే చాలదూ...'శ్వసతి కథ మసౌ రసాలశాఖాం చిర విరహేన విలోక్య పుష్పితాగ్రాం'...ఆహా...'

ఆయన తన్మయుడౌతున్నాడు...ఆమె ఆ వైఖరంతా గమనిస్తూ, ఎకెసెక్కంగా చూస్తూ...తనను చూసి అయినా

ఆ ధోరణి మానుతాడేమో...అయినా చూసాడో, లేదో నని, అలాగే, గుమ్మంలో నిలుచుని ఉన్నది, కర్టెన్ సగము తొలగించి...

'...ఎవ రా మహానుభావుడు ?...'

ఆయన ఆమెవంక చూడకుండా, తన ధోరణిలో తా నున్నాడు...ఇక లాభంలే దనుకుని ఆమె...ఆలా పలుక రించిది...

ఆయన వెంటనే జవాబు చెప్పకుండా...సావకాశంగా ఆమెను లక్షించి తరువాత, మరీ నిదానంగా చిరునవ్వుతో...

'జయదేవుడు...' అన్నాడు...

'ఓస్...ఆత డటందు...అంటే...ఏ జయదేవుడు?... పద్మావతి మగడే కాదూ?'

— అవునని తలఊపాడు ఆయన నవ్వుతూనే...

"నిజమే ... ఆయన కేం ... ఏదో పూర్వజన్మాన సుకృతం చేసుకున్నాడు గనుక ఆలాటి భార్య లభించింది... అంతేకాని ఆయన ప్రయోజకత్వం ఏముంది? ... అదంతా ఆమె పుట్టింటివారి ఆస్తి...అనుభవించడానికే ఆయన... స్త్రీవిత్త మధమాధమం...ఏమిటి ఆయన గొప్ప ఇక?

'ఏం?'

'ఏముంది. ఆమె లేకపోతే ఊరా, పేరా ... మిస్టర్ పద్మావతి అనే ఏమన్నా ఆయనకు గౌరవం ఉంటే!'

'...ఆ మహాకావ్యం...'

'లేదు...'.

'సరే...మీకు కావలసిన సంగతులు ఏవీ తెలియవు!— ఇప్పటికన్నా తెలిసిందా...గీతగోవిందం వ్రాసింది...వ్రాయగలది స్త్రీయేనని—'

'అలాగేం?'

'అవును. మీ సంస్కృతకవులలో ఎంతమంది భార్యల వల్ల పయికివచ్చినవాళ్ళున్నారు!...రాజశేఖరుడు...అతనికి ఓనమాలన్నా వచ్చా?...అవంతిసుందరి వ్రాసిన నాటకాలు కావండీ అవన్నీని...'వాచస్పతి మిశ్రుడు...సరే భామతిసంగతి చెప్పనే అక్కర లేదుకదా...లీలావతిగణితం భాస్కరాచార్యులేనా రచించింది — లోకంలో ఇప్పుడు కూతుళ్ళ సొమ్ము తిన్నారంటేనే విని ఆశ్చర్యపడుతున్నాం...సాఫుగా గ్రంథమే కొట్టేసి తనపేరు పెట్టుకుంటే...ఇక ఏమిటి ఆ మహానుభావుణ్ణి చేసేది?...'

'ఇదో కొత్త సిద్ధాంతంలాగా ఉందే'

'మాటకు అడ్డం రామోకండి...కాళిదాసును తీసుకొండి...మీవాడనే అభిమానం విడిచి ఆలోచించండి. ఆ కావ్యాలు, నాటకాలూ, విలాసవతి రచించిందో, లేక ఆతడేనో...'

'సరే...ఇంతకూ నీవు అనే దేమిటి?

'కవిత్వం—చిత్రం — శిల్పం — ఇంత ఎందుకూ, ఏ రమణీయమైన కల్పనన్నా, సృష్టిఅయినా, ఆడవాళ్ళు చేయాలి...పురుషు డెవరండీ—ఆతనిచేత నేమౌతుందండీ...'

'మరి...కొన్ని పురుషులు రచించినవికూడా ఉన్నవి కాదూ?'

'కాదు...సృష్టిలో, నూతన నిర్మాణానికి సామర్థ్యం వినియోగించకలది...అసలు ఉన్నది...స్త్రీయే. స్త్రీఒక్కతే... కొన్ని స్త్రీలపేరుతో ఉన్నాయి...కొందరు స్త్రీలే,ఏ మొగుడో, తండ్రో కాజేస్తాడేమోననే భయంతో, చాటుగా కావ్యరచన చేసుకుంటూ, మ!రోమారు పేరు...ఏ మాఘుడనో, భవ భూతనో పెట్టుకునేవారు...'

'నిజంగా'

'అవును...నేను సప్రమాణంగా రుజువు చేస్తాను... ఈ కవులు, శిల్పులు, చిత్రకారులు...అందరూ స్త్రీలేనని...'

'ఆఁ...'

'అప్పటికీకాదు...ఇప్పుడుమాత్రం...ఎంతమంది మొగ వాళ్లు పత్రికలకు ఆడపేరున వ్రాసి పంపుతూంటారు...లేక పోతే తమ రచనలు ఎవరూ ఆదరించరని... అందుకనే చూడండి...పరువుగల ఆడది ఈ రోజుల్లో తన పేరున ఏమీ వ్రాయదు...సాధారణంగా మొగపేరు పెట్టుకుని గౌరవం నిలుపుకుంటున్నారు... ఆడపేరున్న ఏ వ్యాసమన్నా... పద్య మన్నా...చిత్రమన్నా బాగుంటుందో ఏమో చూడండి... ఎందుచేతంటే అవన్నీ ఆడపేరు పెట్టుకుని మొగవాళ్లు చేసే పనులు...'

'నీ సిద్ధాంతాలతో ఉక్కిరిబిక్కిరవుతున్నాను. నాకో సందేహ ముంది, అడుగనా?'

'ఊఁ...'

మరి నీకు చాలా పేరున్నదికాదూ... నీవు పేరు మార్చుకోలేదేం...నీవు స్త్రీవా...పురుషుడవా...?'

'మీ కెందుకూ... నా సంగతి ?'

'నీవు ఎవరవైతే నాకేం...నీ భర్త నయినందుకు నాకు గౌరవం వస్తూందనే సంతోషం...'

'చాల్లెండి...మీరు ఎప్పుడూ ఇంతే...'

... ...

'దయచేయండి శాస్త్రిలుగారూ!'

అని లేచి తాను కూర్చున్న కుర్చీ ఆయనకిచ్చి తాను మరోచోట కూర్చున్నాడు. ఆ వచ్చిన పండితుడు సావకాశంగా కుర్చీలో కూర్చుని, శాలువ అంచు సరిగా పైకి కనపడేటట్టు అమర్చుకుని, గడ్డం సవరించుకుంటూ—

'రేపు ఆచార్యజయంతి కదా...తాము శ్రమతీసుకుని ఉపన్యసించాలని కోరడానికి వచ్చాను. దీక్షితులుగారు, మీరు అంగీకరించక తప్పదని చెప్పమన్నారు...'

అన్నాడు...

ఆయన ఆశ్చర్యపడుతూ...

'మీలాంటివా రందరూ, నన్నింత అన్యాయంచేస్తే ఎలా? మీరు నిలుచున్నచోట నిలువడానికికూడా నాకు అర్హతలేదే! నాయందుండే వాత్సల్యంచేత దీక్షితులుగారూ, మీబోటి పెద్దలూ, అభిమానించడమేకాని... ఈ శిష్యుణ్ణి మరీ ముందుకు తీసుకురామోకండి...'

అన్నాడు వినయంగా...

'నాయనా! మీరు నాకన్న చిన్నవారైనా, జ్ఞాన వృద్ధులు...మాకు అందని అనే కాంశాలు మీరు సులభంగా గ్రహించగలరు. మీ మేధాసంపత్తి అలాంటిది. మీరు నిరాకరించరనే కోరుతాను...మీ రందరూ వృద్ధిలోకి వస్తూంటే చూడటంకన్న మాకు వేరే కావాలిసింది ఏమున్నది... అన్యథా ఎంచుకోకుండా, తప్పకుండా పూనుకోవాలి...'

అని ఉపన్యసించాడు ఆ శాస్త్రిల్లుగారు...

'...అహో స్థవిరభల్లుకస్య మంత్రోపన్యాస... పరిహాసకుశలతాచ...'

—శాస్త్రిర్లుగారు తెల్లబోయినాడు...కోపంవచ్చింది ...లేవబోతున్నాడు...

ఆయన ఏమి చలించకుండానే శాస్త్రిర్లుగారితో...

'నా భార్య అండీ ... మురారి చదువుతున్నది ...' అన్నాడు...శాస్త్రిర్లుగారు కొంచెం శాంతించి లేచే ప్రయత్నం మానాడు...ఆయన ఏదో సంభాషణ మొదలుపెట్ట బోతున్నాడు, ధోరణి మార్చడానికి ... బాబు పరుగెత్తుకొని వచ్చాడు ఇంతలో ...

'చూడు మామయ్యా! అత్త ఎందుకో ... ఎలా నవ్వుతుందో' అని శాస్త్రిర్లుగారివంక ఓ క్షణం చూసి ... బిగ్గరగా నవ్వి...

'నిన్ను చూసే...అత్త నవ్వుతూంది...' అని నవ్వుకూంటూనే లోపలికి పారిపోయినాడు:

శాస్త్రిర్లుగారు సెలవు దీసుకోకుండానే వెళ్లిపోయి నాడు...

ఆయన ఏమి అనకుండా కూర్చునే ఉన్నాడు. లోపల నుంచి నవ్వు వినబడుతూనేఉంది...

కొంతసేపటికి, బాబు ఆమెను అక్కడికి లాక్కుని వచ్చాడు...ఆయన కుర్చీదగ్గరగా ఆమెను తీసుకుని వెళ్లి ...

'చూడు మామయ్యా ... తాను మహా బాగుంది కాబోలు...ఎల్లా నవ్వుతూందో చూడు ... — అత్తా! నీవు ఆలాగే ఉంటావులే ముసలాడవై ... శాలువ కప్పుకుని ... గడ్డం మీసం అతికించుకుని...'

ఆమె బాబును కొట్టపోయింది ... — తప్పించుకుని పారిపోయినాడు.

'—ఇప్పటికన్నా తెలిసిందా మురారి ఆడదో ... మొగవాడో.'

అన్నది నవ్వుతూ ఆమె. ఆయన చిన్నబోయినాడు.

౪

'...ఆ శారద చంద్రికామందహాసాల్లో— ఆ కిరణామృత వృష్టిలో—యమునాసైకతస్థలాల...రహః ప్రదేశాల ఆ ఆనందమయుడు మురళి మ్రోయించితే, లోకాలన్నీ మారుమ్రోగవా? ... ఆ విశ్వమోహనమూర్తి పల్లవించితే, సృష్టంతా పల్లవించదా... ఆవల్లవీ పల్లవుడు... ఆ రాధాలోలుడు...ఆ...

...తెల్లని పాల వెన్నెల...హాయిగా చల్లనిగాలి...
తల దిమ్మెక్కేటట్టు పన్నీరు పూల వాసన— కిటికీ దగ్గరగా, వెన్నెల మీదపడేటట్టు కూర్చుని, ఆమె ఏదో వ్రాసుకుంటూంది.

వంచినతల ఎత్తకుండా గంటసేపైగా ఆమె అలాగే ఉన్నది. కలము సాఫీగా, చకచకా నడుస్తూంది. కాగితాలన్నీ క్రమంగా జ్యోత్స్నారూపాల్ని వీడి కళంకాంకితములై పోతూన్నవి...శచీవల్లభునిలాగా... రాధాకృష్ణులు కలుసుకున్నారు. ఏలాగైతేనేం యమునా తీరాన ప్రణయకోపాలూ, పరిహాసాలూ అన్ని చాలించి... ఒకరి కౌగిలిలో ఒకరు చేరబోతున్నారు...

మనసులో భావాలు ఎంత ఉబుకుతున్నా, ఇక కలము పట్టడానికి విసుగనిపించింది ఆమెకు. కాని వ్రాస్తూన్నది ఆఖరు కానిది, వదలివేయ బుద్ధి పుట్టడంలేదు... అప్పటికిమటుకు— ఏమీ ఆలోచన తెమలక—దీపం చాలా తగ్గించేసి వెన్నెలలో కూర్చుంది విశ్రాంతిగా.

అక్కడనుంచి చూస్తే తోట చాలావరకు కనపడుతూంది...కొంచెం చలిగా ఉన్నా, ఇక అక్కడ కూర్చుండటానికి మనసొప్పిందికాదు. కాస్సేపు బయట తిరిగితే బాగుంటుందనుకుని, లేచి క్రిందకు రాబోతున్నది, రాధాకృష్ణుల ప్రేమగాథను ఆనాటి కక్కడికి ఆపివేసి.

శాలువ వేసుకున్నది ... అద్దంలో చూసుకుని బాగుండలేదనుకుని మళ్ళా తీసివేసింది...ముంగురులు చెరిగినట్లుగా

తోచి చక్కగా సవరించుకున్నది...ఇక వెళ్ళుదామని అక్కడ నుంచి కదిలి...

—నిశ్చలంగా అలాగే నిలువబడిపోయింది— మొదట కొంచెంసేపుదాకా నమ్మలేకనే పోయింది...భ్రాంతి యేమో ననుకున్నది... వెన్నెలమాయలేమో... తన కన్నులే మోసం చేస్తున్నాయేమోనని చాలా ఆలోచించింది... పోనీ, నిజమైనా... ఆయన కాడేమో...ఆ విశ్వాసఘాతకుడు ...

—నమ్మలేక, నమ్మలేక ... నమ్మక తప్పనిసరిగా నమ్మింది...మరెవరూ కారు...ఆయనే ఇక...ఆమె !

ఆయన, ఆ యువతిని ... కౌగిలించుకోడం స్పష్టంగా చూసింది... ఎన్నాళ్ళనుంచో, ఈ...ద్రోహము !... తాను కలలోనైనా తలచలేదే... ఆయన మరొక ఆమెను వరిస్తాడని...వరించాలనే ఆ 'యావ'... ఆ సామర్థ్యం ఉన్నదని అయినా అనుకోలేదే—అంత స్వేచ్ఛగా తన కళ్ళయెదుట, తన యింటిలో తనతో అనుభవించాలన్న ఆ ప్రణయమంతా, మరొక్కతెతో అనుభవించడానికి సాహసిస్తున్నాడా ?... తనమీఁది కోరికెలు, తాను...తానే తీర్చవలసిన కోరికలు... ఎవతెయో స్వైరిణీ తీరుస్తూన్నదా... ఇంత కాపటికుడా, ఆయన...?

ఇక చూడలేకపోయింది ... ఆ ఉద్రేకంలో తానేం చేస్తున్నదీ తెలియకుండానే గబగబ క్రిందికి దిగివచ్చింది...

'అత్తా ఇంకా వేళకాలేదూ ?...'అని అడిగాడు అడ్డం వచ్చి బాబు...

ఆమెకు కోపం ఇనుమడించింది... ఆ పిల్లవాని కేమీ బదులు చెప్పకుండానే, ద్రోవతప్పుకునేటట్టు ఆ పసివాణ్ణి తోసివేసి, తాను ముందుకు దూకింది...

'అమ్మా! అప్పుడే బయలుదేరుతారా !' అని చాలా వినయంగా ప్రశ్నించాడు షావ్వర్, మెట్లు ఎక్కుతూ ఆమెకు ఎదురుపడి...

'—అసలు వెళ్లము... నీ వింకా వెళ్ళిపో...' అని గర్జించినట్టుగా జవాబుచెప్పి అక్కడ నిలువకుండాపోయింది... అతడు తెల్లబోయినాడు, ఆమె ధోరణి అర్థంచేసుకోలేక...

ఏలా అక్కడకు చేరుకున్నదో, ఆ ఉన్మాదతుల్యావస్థలో ఆమెకు తెలియనేలేదు...

'చలి వేస్తూందికాదూ'...అని ఆయన మాట వినబడ్డది—

ఆమె, ఆయన్ని చూడనేలేదు...మాట విని చప్పున ఆగిపోయింది...కోపభరంచేత మాటాడనూ లేకపోయింది... కాని ఏలాగైనా పక్కా ఖండితగనుక...

'సరససల్లాపాలకి చలిగా ఉంటేనే బాగుంటుంది కాదూ?' అన్నది ఓరగా ఆయన్ని చూసి.

'అలాగేం!' అన్నాడు ఆయన ఆ అమాయకపు... మామూలు ధోరణిలోనే.

'నేను మీ ఏకాంతానికి భంగం కలిగించాను, తెలియక...మీరు, దేవితో కూడియున్నారని అనుకోలేదు... మన్నించండి...ఏదీ ... ఆ సాధ్వీమణి !...'

ఆయన ఏమీ మాటాడలేదు...

'ప్రణయకోపమా ఏమిటి చెప్పరేం...జడతో మీవు కందేటట్టు సత్కారాలు జరిగినాయా ?...అసలు...పోనీ... జడఉన్న నాయికేనా...'

'నాయికకు వాలుజడ ఉండాలనే నియమం ఉన్నదా?'

....

'ఎవ రానాయిక...ఇంతకూను' అన్నా డాయన...

...'ఎంత అమాయకులు !... తెలియకుండానే కౌగలించ గలిగారు...మీ ప్రియురాలుకూడా... తన బాహులతను... కోమల బాహువల్లరిని...మీ మెడకు పెనవేసిందా...'

ఆయనకు అర్థం కాలేదు...

'అమ్మ! ఎంతవారండి ... మీ వేదాంతమంతా ఇందుకేనా ... ఎన్నాళ్ళనుంచి, ఈ వ్యాసంగం ... నూతన ప్రణయమా, ఏమిటి ?'

'ఏమిటి ఈ భావకవిత్వం ?'

'నేను చూడలే దనుకున్నారేం... పాపం ఎన్నటికైనా బయటపడకమానదు... ఎవరు ఆమె... చెప్పండి ?'

'ఎవరు...ఆమె?'

'నన్ను మోసగించలేరు ... నేను చూచాను... ఎవరో...చెప్పండి...తప్పదు...'

'ఎవరు?'

'చెపుతారా, లేదా?'

'ఏమని ?'

'మీ గడుసుదనం చాలించండి...ఎవరు.. ఆమె... ఎన్నాళ్ళనుంచి మీ కీ స్నేహం...'

'ఆమె...?—ఆమె ఎవరో నీవే చెప్పు మరి విసిగించక...తరువాత స్నేహంసంగతి నీకే తెలుస్తుంది...'

ఆమె తాను చూసినదంతా చెప్పింది కోపంగా.

'చెప్పితీరాలి...తప్పదు...' అన్నది...

ఆయన నవ్వి...

'వెన్నెలలో, నీవు పొరబడి ఉంటావు...ఎవరూ లేరు... నాకు...నాకుతోడు ఒక ప్రియురాలుకూడానా...ఈ ఛాందసుడికి—బలే...' అన్నాడు...

ఆమె అంతటితో ఊరుకోక—

'నేను చూశాను...వెన్నెలలో నే మిమ్మల్ని చూసినప్పుడు...మీవద్ద ఎవ రున్నదీ లేనిదీ...మీరు ఒంటరిగా ఉన్నదీ కనబడదేం.. ' అన్నది—

'నేను...నీవు నమ్మినా, నమ్మకపోయినా సరే... ఒక్కడనే ఉన్నాను...వెన్నెల మాత్రం ఉన్నది...'

'వెన్నెల, మిమ్మల్ని కౌగలించిందా?'

'ఏమో...లేక...నిజంగా నేను నీవన్నంత రసికుణ్ణి అయితే...ఏ దేవకన్య అయినా నాకు కనబడకుండానే కౌగిలించుకుందేమో ... ఈమారు ఎన్నడయినా నాకు ఆమె కనబడితే నీవు అడిగావని చెప్పనా...అయినా నీకు కనబడి నాకేల కనబడ లేదో...'

ఆమె నవ్వింది...

'ఎంత తెలివిగా మాట్లాడుతారండీ ... మీ మాట నమ్మాలిసిందేనా, నా కళ్లనే నేను నమ్మకుండా?'

'కౌగిలించినదన్న... ఆ కన్నె...కనబడనే లేదు ... నీవు అనుగ్రహించరాదూ?'

ఆమె సిగ్గుపడ్డది...

'రండి...చాల్లెండి మీ పరిహాసాలు ... నాటకానికి వెళ్ళాలన్నమాటే మరచిపోయినారా ... అన్నట్టు కారు మీరే నడపాలి ... వాణ్ణి వెళ్ళిపొమ్మన్నాను ... ఇందాక కోపంలో...'

'మహాప్రసాదం.'

... ...

'చాలా బాగుందికాదండీ ... నిజంగా వ్రాసినవారెవరో? ... ఎవరండీ ఆ మహాకవి? — అప్పుడే నిద్ర వస్తూందా? — అంత చక్కని నాటకం చూసినతరువాత కూడా నిద్ర యేమిటండీ ... అబ్బ ... మేలుకుందురూ ... పాటలు చాలా బాగున్నాయికాదూ? ... ఆ ఆడవేషం వేసిన అబ్బాయి చక్కగానే పాడాడండీ... వేషం వాడి మొగంలాగా ఉన్నా.....'

'ఏమిటో ... ఈజగమంతా నాటకమేకాదూ?'

అన్నాడు ఆయన నిద్రమబ్బుతో...

'అయితే ... ఎందుకువచ్చారు, మరి ఈ నాటకం చూడటానికి ... ఏం వేదాంతమండీ ... పోనీ, జగన్నాటకాన్నయినా, మేలుకుని చూడండి.....'

౫

'...అతికర్కశతర్కశతక్షుభిక్షుపితక్షపణాక్షణ భంగపదమ్.'

'ఇక చాలించండి - మీ వేదాంతం మోతతోనే తల దిమ్మెక్కిపోతూన్నది...ఎవరండీ, ఆ కవి?...'

'అప్పయ్య దీక్షితులు.'

'దీక్షితదవానలదుర్విదగ్ధం స్సాహిత్యమ్ ... ఈతడే కాడండీ ... పళ్ళూడిపోయినతరువాత చెప్పే కవిత్వమంతా యీలాగే ఉంటుంది... కరకరా నమలడానికి పళ్ళు లేవుగనుక, కటుక్ కటుక్ మంటూ కవిత్వం అల్లాడు...నోటిరుచి కోసం...'

'ఆయన చాలా గొప్పవాడు!'

'పోనిద్దురూ...మీరూ అంత గొప్పవారు కారూ... ఆ ధోరణి కాస్సేపుకట్టిపెట్టండి...నాకో సందేహంవచ్చింది.'

'నీసందేహాలు ఎన్నడూ నాదగ్గరకు రావడం మామూలులేదే.'

'చెప్పండి ... నేను కళ్ళకి జోడుపెట్టుకుంటే ... బాగుంటానా?'

'ఇప్పుడు నాకూ ఓ సందేహం వచ్చింది—నేను చీర కట్టుకుంటే ఇంకా అందంగా ఉంటానా?' అన్నాడాయన నవ్వుతూ...

'బాగుంటారు...ఏం—చివరకి వేదాంతం చీర కట్టుకోవడంలోకి దిగుతూందా?'

'కవిత్వం...కళ్ళజోడుమీద బుద్ధిపుట్టిస్తాం టే...నాకు చీర మనసు కాకూడదేం?'

ఆమె, ఇక అక్కడ నిలువకుండా చివాలున వెళ్ళి పోయింది—'

... ...

'నేను ... మీఎదుటబడి చెపుతున్నా ననుకోకండి ...

చెప్పడమే మంచిదనుకుంటాను ... ఒకరిని ప్రేమి స్తున్నాను ... మాటకు అడ్డం రాకుండా తిన్నగా వినండి... ఆయనలో ఉన్న ఆ అద్భుతశక్తిని... ఆయన వైదుష్యాన్ని ...ఆయన రసజ్ఞతను... ఆ ఔచిత్యాన్ని ... ప్రేమిస్తున్నాను ...మీకు సమ్మతమేనా'.

భోజనానంతరం వసారాలో పచారుచేస్తున్నాడాయన మినుకుమినుకుమనే చుక్కలవంకచూస్తూ...ఆమె తాంబూలం నములుతూ, ఆయనకు వక్కలూ, ఆకులూ అందిచ్చి ... ఈ సంగతి తడబాటులేకుండా చెప్పేసింది...

ఆయన ఏమీ కలవరపడలేదు. అలా నెమ్మదిగా తిరుగుతూ ... చిరునవ్వుతో, మామూలు మాదిరిగానే... శాంతంగా...

'సరే' అన్నాడు...

'ఎవరో తెలుసునా'.

'ఎవరు...ఎవరో, నా కెందుకూ తెలియడం ? ...

'పోనీండి—చాలా చక్కగా కథలు వ్రాస్తాడండీ ఆయన...పేరు నాకూ తెలియదు...ఓం...అని సాధార

ణంగా పడుతూంటుంది...ఆయన ఎవరో...ఆయన దర్శనము చేయాలి...'

'ఓం...అంటే...'ఆయనే'...అనగా మగవాడనే ఏలా ...నీ సిద్ధాంతం ప్రకారం, ఏ సౌభాగ్యవతో కావాలికాదూ మరి...'

'కాదులెండి...నా మనసుకు తెలుసు... తప్పకుండా ఆయన...పురుషుడే ... మా యిద్దరికీ ఏదో జననాంతర సౌహృద మనుకుంటాను ... ఆయన భావాలూ, పోకడలూ, అన్నీ నాకు చాలా తెలిసినవిలాగా ... నే నెన్నడో విన్న వాటిలాగా...కనబడుతూంటాయి... నేను, ఆయనను ఎంతో ఎరుగున్నట్టుగా అనుకుంటూంటాను ... ఎవరో ... ఎన్నడు చూస్తానో...మీరు... నాకు సాహాయ్యంచేస్తారా...'.

'అయితే ... నీవు మరోవిషయం ఆలోచించాలి ... ఓం...అన్న సాంకేతికం, ఒక్కడినే నిరూపిస్తుందని ఎలా? ... 'ఓం'...లో త్రిమూర్తుల అంశలున్నాయి...అందుచేత నీ'ఓం' కూడా అంతేకాకూడదూ ... అప్పుడు నీ వన్నట్లు ... ఆ ముగ్గురిలో ఉండే అద్భుతశక్తిని కలియవేసి ప్రేమించాలిసి వస్తుంది...'

'మీ పరిహాసాల కేం! – మీకు సమ్మతమైనా ... కాకపోయినా ... నేను ... ఆయనను – ప్రేమించాను ... తెలిసిందా?'

'మంచిది 'క్షేప్తుం చింతామణిం పాణిలబ్ధ మబ్ధా యదీచ్ఛథ' ... గంపెడు కవిత్వం కొడుకుల్నీ, కూతుళ్ళనీ

ఎత్తి...కలకాలం సుఖంగా వర్థిల్లండి ... ఆ అద్భుతశక్తి ... నీవ్వాను.'

... ...

'ఎన్నాళ్లకు!—ఎన్నాళ్ళకు నానోము ఫలించింది—'

'ఏం—విశేషం ?'

'చూడండి ... ఆయన ఉత్తరం వ్రాసాడు ... తన క్రొత్తపుస్తకాన్ని కూడా పంపించాడండీ ... 'శిరీషమాల' ఎంత చక్కని పేరో...అంత చక్కని పేర్లు ఊహించగల... ఆయన... ఇంకా ఎంతచక్కగా ఉంటాడో ... నేను ధన్యురాలనండి ... నా ప్రేమను ... ఎవ రేమన్నాసరే ... వెల్లడిస్తాను ఇంక... కొంతకాలము ఆయనతో కలసి మెలసి ఉండాలని ఉంది...?'

'పూర్తిగా సగుణోపాసనలోనికి దిగుతున్నావు.'

'విశుద్ధమైన ప్రేమకు కళంక మేమున్నదీ...రాధలాగా, నేనూ... నా మనోనాయకుణ్ణి...ప్రేమించాను...ప్రేమిస్తాను.'

... ...

'—నేను మిమ్మల్ని వదలి వెళుతున్నా ననుకోకండి — ఎన్నటికైనా ఈలా జరగాలిసిందే ... మన దోవలు వేరు— మన ఆలోచనలు వేరు—మన ... అదృష్టాలు వేరు — నేను అగ్నిసాక్షిగా ... మీభార్యను...కాని నా మనస్సు...దానికి అధినాథు డింకొకరు... వెళ్లనా...'

'మానసికంగా ప్రేమిస్తూ...నీవు వెళ్లడ మెందుకు?... మనసును పంపివేసి నీవుండిపోరాదు...ఒక్కతె వెళ్లగలదు లే.'

'నీ మనసు తప్పిపోదు ఎక్కడాను...'

'అవును...నే నభిలషించేది ఆయన సాన్నిధ్యం...'

'చెప్పవేం మరి...అయినా, చేత్తో కథలు వ్రాస్తూ... నోటితో ప్రేమ... ప్రేమ...అని చెపుతూ...చివరకు మనసు తో నా ప్రేమించేది...'

'మీరు నా ప్రేమను అర్థం చేసుకోలేరు...'

'కొన్ని పాఠాలు చెప్పి వెళ్ళరాదూ?...విద్యాదానం చేసినదాన వవుతావు...ముందుకు ఎన్నడైనా అక్కరకు వస్తాయేమోకూడాను...'

... ...

'ఎందుకూ... ఎందుకూ... అలా విచారిస్తావు!... కలకంఠికంట కన్నీ రొలికిన...'అని చిన్నప్పుడు పెద్దవాళ్లు బెదురుపెట్టేశారు...నన్ననుగ్రహించి మా నేద్దూ... ఏమిటీ విచారానికి కారణం...చెప్పవూ?

'విచారమా ... నా కీ ప్రపంచంలో విచారణకారణ మేమున్నదండీ...చూడండి...'శిరీషమాల' నాకే అంకితము చేశాడు ... నా జీవితము ధన్యమైందండీ! ... ఆయన... నా మీద...ఈ దీనురాలిమీద ఎందు కండీ ఆయనకు అంత దయ ... నేను అర్హురాల్నా ఇంత గౌరవానికి...'

'నీకు ఆగ్రహం వచ్చినా, అనుగ్రహం వచ్చినా కష్టమే...ఇదంతా సంతోషమేనా?...'

'మీకు విచారమా?...

... ...

'ఎప్పుడు వెళ్ళడం ?'

'ఎక్కడికి?'

'నీమనో...'ఆయన' వద్దకు...'

'...నాయిష్టం వచ్చినప్పుడు...'

'మరి...ఆయనకు...ఇష్టమేనా ?'

'మీ కెందుకూ ?'

'అత్తా...మామయ్యను కొడుతావు కాదూ...చూడు ఏం చేస్తున్నాడో...'

'ఏం చేశారూ...?'

'మరే... నీవు వ్రాసుకుంటావే ... ఆలాగే చిన్న కాగితాలమీద తానుకూడా...రాసేస్తున్నాడు...'

'ఏమిటి...? ఉత్తరమా ?'

'ఉత్తరం కార్డుమీధ కాదూ రాసేది... చిన్న ముక్కల మీదే...ఏమిటో పిచ్చిరాతలు...'ఆ అమ్మాయి తలలో... మల్లెపూల చెండు...జారి పడిపోయింది...' ఎందుకు అత్తా! ఆలా రాయడం ?'

'ఏమో......'

"ఇంతేనా...నీకు తెలియదూ...పోనీ ఇంకోటి చెప్పుకో చూద్దాంమరి...మామయ్యపే రేమిటి ?'

'నీకు తెలియదూ ?...'

'ఆపేరు కాదు ... ఇంకో కొత్తపేరు...'

'నాకు తెలియదు...కొత్తపే రేమిటి...'

సరేలే...నీకు ఏమీ తెలియదు మరి...నేను చదవలేదని...నాకు ఏమీ రాదని నన్ను కోప్పడుతావుకాదు...మామయ్య పేరు తెలియదు...ఏంరాసేదీ తెలియదు...

'పోనీ నీవు చెప్పాదూ!'

'ఊహుఁ...'

... ...

'ఈలా ఓమారు రావూ?...' అని పిలిచాడు ఆయన ...ఆమె వినిపించుకోకుండా వెళ్ళిపోతూంది... ఆయన పరుగెత్తుకుని వెళ్ళి పట్టుకున్నాడు...

'నేను పిలిచాను... వినపడలేదూ?...' అని నవ్వుతూ అడిగాడు ఆయన...

ఆమె తల వంచుకున్నది...కళ్ళ వెంబడి జలజల నీళ్ళు రాలుతున్నవి...

'నన్ను క్షమించ ... ఊహు ... నా అపరాధాన్ని... నన్ను ఎన్నటికైనా మరచిపోగలరా...ఎన్నడన్నా దయతో ...నన్ను తలుచుకుంటారా...నా మాట అనుకుంటారా...'

'ఏం విశేషం...నిన్ను మరచిపోమ్మన్నావా?.'

'సెలవా...నన్ను మన్నించండి...'

అని ఆయన పట్టు వదలించుకుని ముందరికి పోబోయింది...ఆయన ఆమెను ఆపి...

'ఏమిటె అపరాధం? ... ఎక్కడకు వెళుతావు? ...' అని అడిగాడు.

'స్వర్గానికి...ఊహు... కాదు, నరకానికి'

ఆయన నవ్వాడు ... ఆమె ఇక దుఃఖ మాపుకో లేక పోయింది...

—ఆయన, ఆమెను చేరదీసి సమాశ్వసించాడు...

'నీ వేంచేశావు...నేనూ కథలు వ్రాయకుండా ఉండ లేక పోయినాను... కాని ... నీఅంత బాగా వ్రాయలేను ... నీ పేరు..., ఫలానా ఆయనభార్య అని...చెడగొట్టట మెందు కని...ఏదో...పేర వ్రాస్తూన్నాను...'

'ఇంకా నన్ను ... మన్నించరూ ... ఇక నేను కలం పట్టను... మీ—మీ భార్యను అవుటమాత్రం చాలు ... అంత గౌరవానికి నోచుకున్నందుకే ... ధన్యురాల నయి నాను...'

'కాదు...నేను ఇక వ్రాయను...నీవు...నీవే ఇందుకు తగినదానవు...లోకంఅంతాగౌరవిస్తూం టే... నిన్ను... చూసి సంతోషిస్తూంటాను...'

'అంతకన్న మంచిపేరు దొరకదనా ? ... 'ఓం' అని పేరు పెట్టుకోవడ మెందుకూ ?'

'చెప్పలేదూ... నీవూ... నేనూ... బాబు... మన ముగ్గురం కలిసి...ముక్తసరిగా...ఏమవుతాము...'

... ...

'మామయ్యా !...మరిచిపోయినా... ఓం... ఓం'... ఓం...'

'ఏం పొగరు రా... తన్నులు కావాలా... అన్నది ఆమె...

'నీవు ఎందుకు... నీకో కూతురు పుడితే ... వాడికి యిస్తావు కాదూ...అప్పుడు...మనపిల్లే వాణ్ణి తంతుంది.'

'చూడు, అత్తయ్యా !...'

'ఏం...అత్తయ్య చూడట మెందుకూ...నన్ను ఓం... అంటే నే నూరుకుంటా నేం...పోనీ నే నూరుకున్నా... రేపు మా అమ్మాయి ఊరుకుంటుందీ...మా నాన్నను ఎందుకన్నా వని నిన్ను పట్టుకు తంతుంది...'

'నీవు కొట్టవుగద...మామయ్యా...ఓం...'

'ఆ...మామయ్యా... ఓం...మామయ్య ... కూతురు గీం...దాని మొగుడివి నీవు...ధాం...'